

Forfatter: Brorson, Hans Adolph

Titel: Udrag fra Den yndigste rose er funden

Citation: Brorson, Hans Adolph: "Troens rare Klenodie, 1.-2. del. - 1951", i Brorson, Hans Adolph: *Troens rare Klenodie, 1.-2. del. - 1951*, 1951-56, s. 40. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brorson01-shoot-idm140726736290464/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Troens rare Klenodie, 1.-2. del. - 1951

Vor riigdom, lyst og ære
Skal JESus ene være.

Nr. 10.

Jeg er en rose i Saron, Cant. 2, v. 1.

Mel. Med sorgen og klagen etc.

Den yndigste rose er funden
Blant stiveste torne oprunden,
Vor JESus den deyligste pøde
Blant syndige mennesker grode.

Nr. 10. *Alt. 1, 4: mennesker] mennesker J. 67.*

Nr. 10. Original. Salmen viser påvirkning fra Elias Naurs »Jeg kaster mig ned og bejamer«. Ziens Sange og Sætte, 1688, s. 50 flg. (Niels Møller i Edda, 1918, s. 94 flg.; E. Frandsen, aof. skr., s. 21 flg.). —Overskriften: cant.] canticum, Hejsangen. Brorson forstår ordene: »Jeg er en rose i Saron« som tal af brudgommen i Hejsangen, altså følge hans opfattelse som Kristi ord. I virkeligheden er det sikkert brudens ord; men der har dog været adskillige fortolkere, som har taget dem om brudgommen. Denne opfattelse møder vi også hos Kingo, der i julesalmen »Op herte, op med fyrrig træ« tiltaler Jesusharvet som »du Saron dellig rosen-knop«. — 1, 3; pøde] Betydningen af dette ord er yderst vigtig for forståelsen af salmen. To betydninger er tænkelige: 1) pødekvist, 2) ung plante. Skulle den første give mening, måtte tanken være den, at Jesus er indpødet på menneskeslægters træ. Herfor kunne man anføre 4, 3-4: *At rense og gandske forsæde Vor ventes fortervede grøde*; men 4, 1 taler imod, idet der står: *Da lod Gud en rose opskyde*; der er altså tænkt på en rose, der vokser op af jorden, og ikke på en indpøding, der foretages ved et træ. Selve de to linier 1, 3-4: *Vor JESus den deyligste pøde Blant syndige mennesker grode*, tyder også i anden retning; de siger, at han voksede op som en blandt de andre; det er ikke indpøding. Og heller ikke 5, 4, hvor det hedder, at Jesus giver *nedskæ i nærbærne*, lader sig tilpasse til tanken om forødling af et træ. Vi må derfor foretrække den anden betydning; ung plante. Det finder vi hos Brorson i hans prædiken om Jesu forløb åbenbarede efter opstandelsen (Svanesang, 1765, s. 116), hvor han siger: »Maria Magdalena er som en dejlig Pøde, der har slået dybe Rodder, hvilken ej allene kan bestaae, men endogsaa voxe, bunde ved Hæp og Sud-Skin«. Billedet her i salmen er så holdt i en vis ubestemthed. Der er ikke sagt noget om måden, hvorpå rosen indvirker på de andre vækster. Det er vel blot ved at være der. Det er ved at gro blandt syndige mennesker (v. 1), at den renser og forsæder den fortervede grøde. I det hele må man ierstå, at rosenbilledet slet ikke gør sig gældende som en gennemført allegori. Det er ikke engang fastholdt gennem alle salmen; i v. 5 blander tanken om at bære yndige frugter — altså et helt andet billede — sig ind, jfr. 2, 2. Rosenbilledet virker ved sin stemning og behersker på den måde salmen; men det udnyttes ganske frit under vekslende former: *roserne tørre i dale*, 8, 4; rosen som *smukke*, v. 9 og 10). Andre opfattelser hos Hans Brix, Tønen fra Himlen, 1912, s. 18 flg.; Niels Møller, aof. skr., s. 86 flg.